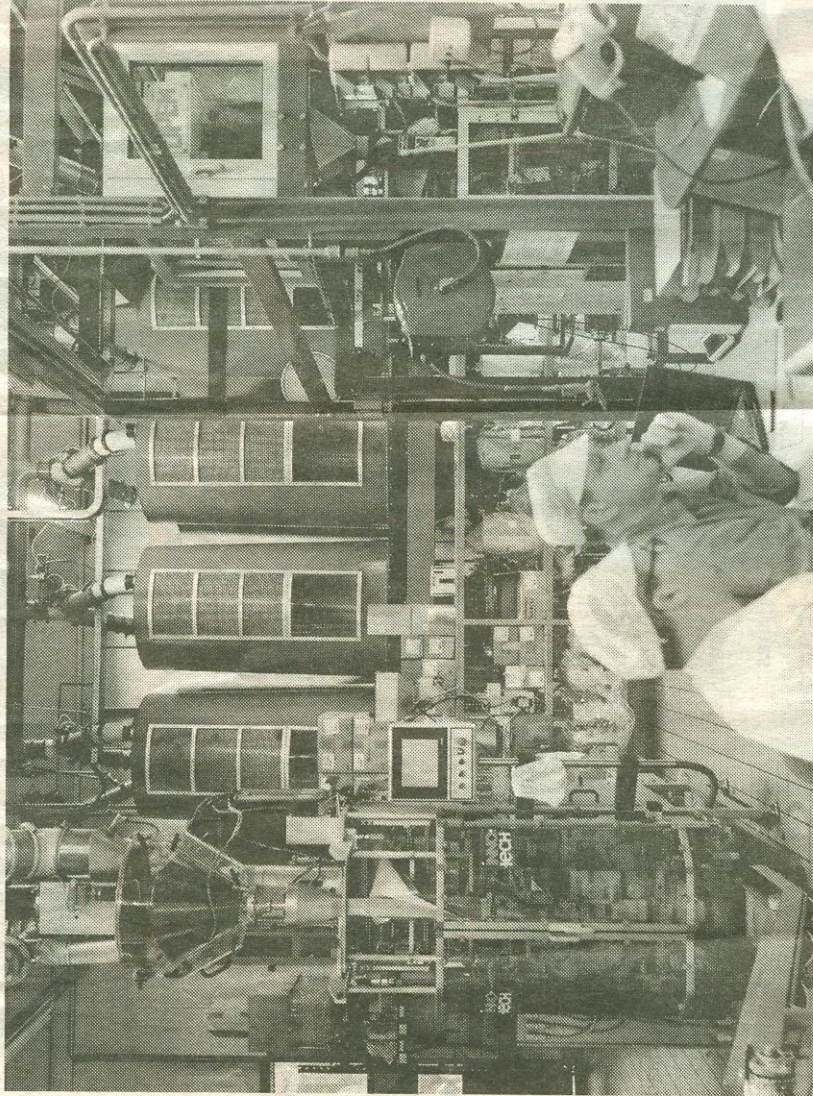

Ook Haarlem-Oost bezit verborgen schoonheid

Kort geleden had ik het in deze rubriek over de verborgen schoonheid van Haarlem-Noord. Dat kwam door oude ansichtkaarten die als boekje gebundeld zijn. Verborgene schoonheden zijn ook te ontdekken in de wijk Haarlem-Oost. Het kunstenaarsproject 'Kijken naar Haarlem Oost' heeft bewoners en ondernemers in deze uitgestrekte wijk daarbij geholpen. Het Haarlem-Oost waarover de kunstenaars, gesteruleerd door vooral Marjolijn Boterenbrood, zich bogen, loopt vanaf de Schipholweg tot en met de Waarderpolder. Dat is nogal wat.

De verborgen en vaak spannende schoonheid werd vooral ontdekt in het industrieterrein Waarderpolder. Marjolijn Boterenbrood: „Als je met zo'n project bezig bent, ga je steeds intensiever kijken. En opeens kijk je op een andere manier. Uiterlijk is de Waarderpolder lelijk, maar bekijk je die vaak lompe gebouwen van binnen, dan is wat daar gebeurt enorm interessant of spannend.” De verborgen inhoud van verscheidene gebouwen zijn door de kunstenaars naar buiten gebracht door enorme billboards. Daarop prijken opzienbarende foto's van Sylvie Zijlmans. Er staat er nog een op de hoek van de Waarderweg en de Conradweg.

Er is fantasierijk te werk gegaan in dit project. Als ontdekkingsreizigers zijn de kunstenaars op pad gegaan, bemoeiden zij zich met van alles en nog wat, zorgden voor ontmoetingen van bewoners met elkaar. Want als hen één ding

De cacao-fabriek van binnen.

voor ogen stond, dan was het wel ontmoeting, immers, pas als je elkaar ontmoet, leer je elkaar kennen, zo zal de gedachte geweest zijn. Dat bedenkt ik niet zelf, ik kom er op door een prachtige uitspraak van Jorge Luis Borges: 'De smaak van de appel zit niet in de appel maar in de ontmoeting tussen de appel en het gehemelte'.

Die uitspraak wordt geciteerd in 'Atlas Haarlem Oost', een

even lijvig als schitterend vorm gegeven boek, met als ondertitel 'Artistiek onderzoek als aanjager van stedelijke vernieuwing'. De essentie voor het kunstenaarsproject 'Kijken naar Haarlem-Oost' is aandacht te wekken voor deze vaak ondergewaardeerde wijk. Er staat veel te gebeuren de komende jaren in Haarlem-Oost. Er gaat gesloopt worden, er komt nieuwbouw en ook het Reinaldapark,

Haarlem-Oost: 'een periode van verval, sloop en braak'. En hij zegt daarover verder: „In plaats van deze periode af te schrijven, zou het tijdsbestek van transformatie en schoonmaak ook een waardevol gebruik kunnen opleveren.” Konings noemt het park in deze periode het 'Reinalda-tussen-park'. Hij vindt dat deze tussentijd een enorme potentie kan hebben. Anders gezegd: het park zal zich van een andere kant leren kennen. Konings: „Een aaneenschakeling van activiteiten, tijdelijke voorzieningen en een tijdelijk programma maken van het park een levendige ruimte. Het tijdelijk bezetten van het park door bewoners zou kunnen leiden tot verhalen en verbeeldingskracht, zaken die betekenis toevoegen aan het gebruik van de plek.”

'Natura artificiosa' heet het deelproject van Irene Fortuyn. Zij liet zich meevoeren door de drassigheid en het vuilnis van het oude Reinaldapark. In de Atlas staat daarover: 'Zo kwam zij op het spoor van de molshopen in het Reinaldapark. Die molshopen bleken miniatuur vulnisheden te zijn, waar de geschiedenis letterlijk naar boven kwam kruipen'. Irene ging 'archeologisch vuilrappen' en van wat zij verzamelde stelde zij collages samen. En van andere vuilnisrestanten en andere materialen maakte zij kleurige vogels. Daartoe werd zij geïnspireerd door de vogels die zij in het park aantroef, zoals de vrij zeldzame ijsvogel.

Het is ondoenlijk om in kort bestek een compleet beeld te ge-

ven van wat de 'Atlas Haarlem-Oost' allemaal over de wijk en zijn bewoners vertelt. Zo zijn er bijvoorbeeld onder leiding van steeds weer andere gidsen wijkwandelings georganiseerd. Succesvol bleek ook de Verhalenkeuken die op initiatief van Titia Bouwmeester in de Slachthuisbuurt werd opgezet.

Per 1 januari 2010 is aan dit kunstenaarsproject een einde gekomen. Twee projecten krijgen nog maar alle waarschijnlijkheid een voortzetting; die van Irene Fortuyn en Jan Konings, beide dus over het Reinaldapark. Dat park staat centraal op de Reinaldaparkdag op 27 september aanstaande. Dan krijgt ook de 'Atlas Haarlem-Oost' weer extra aandacht en dat is dit prachtige boek ten volle waard.

De 'Atlas Haarlem-Oost' is te koop bij de boekwinkels De Vries, Coebergh en Atheneum. Prijs € 25,00, inclusief dvd met filmopnamen van Haarlem-Oost.

Ko van Leeuwen